

Valtioneuvoston asetus

elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1365/2011) 3 ja 4 §, 5 §:n 3 momentti sekä 6–10 § seuraavasti:

3 §

Epidemian selvittäminen

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen on yhdessä tartuntatautien torjuntatyöstä kunnan alueella vastaavan viranomaisen kanssa ennalta varauduttava elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviäviin epidemioiden ja sovitettava niitä koskevan selvitystyön järjestämisestä. Epidemian selvittämiseksi on tehtävä sairastuneisiin kohdistuvia laboratoriotutkimuksia, epidemian aiheuttajiksi epäiltyjen elintarvikkeiden tai veden tutkimuksia sekä epidemiologisia tutkimuksia.

Vastuu ihmisistä tai vedestä eristettyjen epidemian aiheuttajien tarkemmasta tutkimuksesta, tyypityksestä ja seurannasta on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella. Elintarvikkeista, elintarvikehuoneistojen tuotantoympäristöstä ja alkutuotantopaikoista eristettyjen epidemian aiheuttajien osalta vastuu on Ruokavirastolla. Tarvittavat tutkimusmenetelmät tulee yhtenäistää siten, että eri lähteistä peräisin olevien epidemian aiheuttajien vertailu on mahdollista.

4 §

Selvitystyöryhmä

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen tulee yhdessä nimetä epidemioiden selvittämistä varten selvitystyöryhmä. Työryhmään kuuluvat:

- 1) hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaava lääkäri;
- 2) hyvinvointialueen tartuntatautiyhdyshenkilö;
- 3) elintarvikelaissa (297/2021) ja terveydensuojelulaissa (763/1994) tarkoitettua valvontaa johtava viranhaltija;
- 4) kunnan virkaeläinlääkäri;
- 5) kunnan elintarvikkeiden, talousveden ja uimaveden laatua valvova viranhaltija;
- 6) alueen vesihuollosta vastaavan tahon edustaja.

Työryhmää on tarvittaessa täydennettävä riittävän asiantuntemuksen varmistamiseksi.

Työryhmän tehtävänä on:

- 1) huolehtia, että epidemian selvittämiseksi vaadittavat epidemiologiset ja laboratoriotutkimukset suoritetaan;
- 2) huolehtia epidemian hallintaan tähtäävien toimenpiteiden yhteensovittamisesta;
- 3) vastata tiedonkulusta tutkimuksia tekevien viranomaisten ja laboratorioiden välillä;
- 4) huolehtia tarvittaessa yhteydenpidosta hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän asiantuntijoihin ja viranomaisiin;

- 5) tiedottaa epidemiasta väestölle ja tiedotusvälineille;
- 6) tehdä tämän asetuksen mukaiset ilmoitukset muille viranomaisille;
- 7) tehdä muut tarvittavat selvitykset.

5 §

Epäilyilmoitus

Epäilyilmoitus tehdään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen määräämällä tavalla. Epäilyilmoitus ja sen sisältämät tiedot välitetään viipymättä Ruokavirastolle ja asianomaiselle hyvinvointialueelle sekä veden välityksellä leviäväksi epäillyistä epidemioista lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle.

6 §

Ilmoitus epidemiaselvityksestä

Selvitystyöryhmän on tehtävä ilmoitus elintarvikkeiden tai talousveden välityksellä levinneen epidemian selvityksestä Ruokavirastolle ja asianomaisille aluehallintovirastoille. Ilmoitus epidemiasta, jonka aiheuttajaksi epäillään talousvettä, toimitetaan edelleen viipymättä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle.

Uimaveden välityksellä levinneen epidemian selvityksestä työryhmän on tehtävä ilmoitus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja asianomaisille aluehallintovirastoille.

Selvitysilmoitukset on tehtävä Ruokaviraston ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määräämillä tavoilla. Selvitysilmoitus on toimitettava viranomaiselle mahdollisimman pian selvityksen päätyttyä, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua epidemian päätymisestä.

Selvitysilmoituksessa on oltava:

- 1) epidemian esiintymispaikka ja -aika;
- 2) altistuneiden, sairastuneiden, sairaalahoitoa tarvinneiden sekä kuolleiden määrä;
- 3) oireet ja taudinkuvat;
- 4) epäilty tai varmistettu välittäjäelintarvike tai -vesi;
- 5) epäillyn elintarvikkeen tai talousveden alkuperä ja valmistaja taikka muut vastaavat tiedot;
- 6) epäillyn elintarvikkeen tai veden käsittelyssä havaittu virhe sekä käsittelyvirheen tapahtumapaikka;
- 7) tehdyt epidemiologiset tutkimukset;
- 8) tehdyt laboratoriotutkimukset, niiden lukumäärä ja tulokset;
- 9) epäilty tai varmistettu epidemian aiheuttaja;
- 10) korjaavat toimenpiteet, joilla epidemia saatiin hallintaan, sekä toimenpiteet joilla vastavan epidemian toistuminen pyritään jatkossa estämään.

7 §

Selvitys- ja seurantarekisteri

Elintarvikelain 79 §:n 4 momentissa säädetään Ruokaviraston ylläpitämästä rekisteristä, johon kootaan selvitysilmoitukset elintarvikkeiden tai veden välityksellä levinneistä epidemioista.

Rekisterin tietojen on oltava Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen käytettävissä.

8 §

Tietojen toimittaminen komissiolle

Ruokaviraston on vuosittain toukokuun loppuun mennessä toimitettava Euroopan komissiolle yhteenveto edellisen vuoden epidemioista, jotka ovat levinneet elintarvikkeiden tai talousveden välityksellä.

Ruokavirasto lähettää 1 momentissa tarkoitettut tiedot Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ennen tietojen toimittamista komissiolle.

9 §

Yhteenveto

Ruokaviraston tehtävänä on yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa koota ja arvioida kansallisia tarpeita varten elintarvike- ja talousvesivälitteisten epidemioiden selvityksistä saatavat tiedot yhteenvedoksi, joka on julkaistava vähintään kerran kolmessa vuodessa.

10 §

Tietojen toimittaminen kansainvälisille järjestöille

Ruokavirasto toimii Suomen yhdysviranomaisena Maailman terveysjärjestön Euroopan alueen elintarvike- ja talousvesivälitteisten epidemioiden seurantarjestelmissä ja on velvollinen pyydettyä toimittamaan rekisterissään olevia tietoja kansainvälisille järjestöille. Muut viranomaiset voivat käyttää rekisterin tietoja niiden vastuulla olevassa kansainvälisessä raportoinnissa.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä 1.12.2022

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola